

з їх вчиненням та суспільно небезпечними наслідками, які вони спричиняють.

Література

1. Єдиний звіт про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення 12.01.2021).

2. Вербенський М.Г. Кримінологічна характеристика транснаціональної організованої злочинності у сфері торгівлі людьми. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка*. 2010. № 1. С. 16-23.

3. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20 вер. 2011 р. № 3739-VI. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> (дата звернення 12.01.2021).

4. Габро І.В., Гнатуша Ю.В. Участь України у міжнародній співпраці у сфері боротьби з торгівлею людьми. *Молодий вчений*. 2020. № 4(2). С. 413-417.

УДК 343.9:343.533(043.2)

Станкевич Ю.В., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СИСТЕМІ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Поступові кроки України на шляху вдосконалення цивілізованих ринкових відносин, її прагнення до інтеграції у європейське співтовариство зумовлюють необхідність забезпечення ефективної кримінально-правової охорони права інтелектуальної власності як одного з критеріїв побудови правової держави. Від вирішення цього питання залежить збереження та примноження інтелектуального ресурсу країни, підвищення її міжнародного авторитету, що, в свою чергу, дасть змогу залучити додаткові інвестиції в країну за рахунок творчих здобутків громадян іноземних країн.

При цьому, слід наголосити, що соціальна цінність правового інституту інтелектуальної власності полягає в тому, що його норми виконують охоронну функцію прав, які виникають у їхніх суб'єктів. Тобто, цей інститут включає в себе, окрім регулювання правового статусу суб'єктів правовідносин у сфері інтелектуальної власності, нормативні аспекти кримінально-правової охорони прав на об'єкти літературної, наукової, художньої та технічної творчості. Фактично, охорона таких

правомочностей і є тією основоположною гарантією можливостей їх реалізації і застосування.

Зазначений статус об'єктів прав інтелектуальної власності, як нематеріальних благ, робить їх дуже вразливими для недобросовісного використання та суспільно небезпечного посягання, оскільки співмірність зусиль для їхнього незаконного використання з метою швидкого збагачення є незначною в порівнянні зі значною вигодою від таких протиправних дій. За таких обставин для сутнісного та змістовного реформування галузі кримінального права необхідні ґрунтовні дослідження проблем, що виникають у сфері кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності, оскільки кримінальні правопорушення, злочинний вплив яких спрямований на об'єкти інтелектуальної власності, які, за своєю правовою природою, носять цивільно та господарсько-правовий характер, вже перетворилися на самостійну категорію злочинів, що потребує зосередження наукових досліджень, зокрема, у порівняльно-правовій площині, з урахуванням правотворчого та правозастосовного досвіду інших країн. Окрім того, така категорія злочинів, як правило, носить латентний характер з огляду на те, що ознаки об'єктивної сторони цих складів кримінальних правопорушень в непоодиноких випадках відповідають ознакам об'єктивної сторони цивільних та/або адміністративних правопорушень [1, с. 323].

З цією метою необхідно, перш за все, виокремити предмет складів злочинів проти інтелектуальної власності, як результатів творчої діяльності суб'єкта, вказати ознаки їхніх об'єктивної і суб'єктивної сторін, з'ясувати його змістовні характеристики, родові та видові складові таких ознак.

Поряд із цим, науковці Лихова С.Я., Андрушко П.П., Берзін П.С. раніше неодноразово звертали увагу, що правовідносини, якими характеризуються об'єкти складів злочинів, передбачених, у тому числі, у диспозиціях ст.ст. 176, 177, 203-1, 229 КК України виходять за межі родових об'єктів складів кримінальних правопорушень, які містяться у відповідних розділах Особливої частини кримінального закону [2, с. 11-12, 3, с. 10].

Без детальної характеристики предмету, його місця в системі об'єктивних ознак конкретного складу злочину, неможливо з'ясувати сам родовий об'єкт цієї категорії кримінальних правопорушень, встановити його сутність, провести конкретизацію і, як наслідок, змодельовати їхнє місце в системі кримінального права.

Виділення цього виду кримінальних правопорушень, у тому числі закріплення їхніх складів у окремому розділі Особливої частини КК України, виглядає доречним і з огляду на особливу правову сутність та спільні ознаки злочинних діянь, що охоплюються поняттям «об'єкти права інтелектуальної власності», а також на спільні обов'язкові ознаки –

особливості об'єкта і об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень такої категорії. На користь формулювання у кримінально-правовій доктрині узагальнюючої дефініції поняття «кримінальні правопорушення проти інтелектуальної власності» свідчить і наявність конкретного змісту їхнього чітко сформованого родового об'єкту, предмету, об'єктивної і суб'єктивної сторін [4, с. 177-182].

Отже, враховуючи актуальність питань із кримінально-правової охорони інтелектуальної власності, яка за своїм змістом та призначенням сформувалась як самодостатня та окрема галузь права, створені передумови як зі сторони правотворення, так і в сфері правозастосування, для деталізації ознак об'єктивної та суб'єктивної сторін складів кримінальних правопорушень у цій сфері, системного визначення їхніх кваліфікуючих ознак, а також забезпечення дієвого механізму застосування таких норм кримінального права в сукупності з іншими приписами КК України.

Література

1. Лихова С.Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (розділ V Особливої частини КК України): монографія. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2006. 573 с.

2. Андрушко П.П. Кримінально-правова охорона інтелектуальної власності в Україні. Київ: Форум, 2004. 162 с.

3. Берзін П.С. Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту товарів та послуг: аналіз складу злочину, передбаченого ст. 229 КК України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2004. 22 с.

4. Хрідочкіна А.А. До характеристики родового об'єкта складів злочинів проти інтелектуальної власності. *Право і суспільство*. 2014. № 2. С. 122-127.

УДК 343.6(043.2)

Степаненко О.В., к.ю.н.,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна

ЕКОНОМІЧНЕ ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Відповідно до п. 4 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», економічне насильство – форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати,